

Kitabın varlığını eskiden beri biliyordum. Nietzsche'yi severim ve okumayı düşünüyordum ama yıllarca okuyamadım. Bir arkadaş okumam için verince, okudum.

Önce kitabın kapağındaki 124. basım belirlemesine güldüm. Yayıncılık dünyasından gelenler bilirler. Diyelim birinci baskı 2000 adettir, sonraki baskı sayıları giderek azalır ve sayı ne kadar az olursa olsun her yeni ayrı bir baskı sayılır. 50, 40, 30 tane bile bassanız yeni baskı sayarsınız ve baskı rakamı yükseldikçe yükselir.

Bu kitapta neyin insanların fazlasıyla ilgisini çektiğini anlayamadım. Bana hiç çekici gelmedi. Belki de kitabın sonlarına doğru Nietzsche'nin çevrenin tutsaklığından kurtulmak, kendini gerçekleştirmek, insanın geçmişinden hareketle yeni bir ben inşa etmesi belirlemelerini yıllar önce düşündüğüm ve sonrasında da yaptığım için bana çekici gelmemiştir.

Kitabın kilit belirlemesi "geçmişinden yeni bir ben yaratmak" olsa gerektir ve ben bunu yaptım. Benim yaptığımı sanmam fazla anlam taşımaz, başkaları da bunu görebiliyor mu?

Evet, görebiliyor.

1979'un yaz aylarında Selimiye Askeri Hapishanesi'nde aynı koğuşta birlikte yattığımız Devrimci Yol'dan bir arkadaşla 15 yıl kadar sonra Köln'de karşılaştım. Oturup konuştuk. Ayrılırken, "sen 1979'daki Engin değilsin, ben başka birisiyle konuştum" demişti.

Böyle olduğunu ben de hissediyordum ama eskiden tanıyan birisinin bunu söylemesinin önemi ayrıdır.

Sonra Belma ile telefonda uzun konuşmalarımız oldu. Sezgileri güçlü bir kadındır. "İnsanlar yaş

alınca yumuşar, sen sertleşmişsin” demişti.

Doğru bir tespitti.

Kitapta bulduğum önemli eksik şudur: insanın yeni bir ben yaratması toplumsal bir süreçtir. Toplumu değiştirme mücadelesinde kendinizi de değiştirirsiniz. Psikoloji seanslarından yeni bir ben çıkmaz, en fazla bunun kararı çıkabilir ama karar bir şeydir, uygulanması başka bir şeydir.

Kitapta o pratik bulunmuyor.

Yeni, konuşarak inşa edilmez. Hayatın değişik alanlarına girmeden, peşpeşe gelen başarılar olmadan yeni inşa edilemez.

Hayatta başarmalısınız ve başarırken de sınırlarınız hakkında daha açık sonuçlara ulaşmalısınız. Bu aynı zamanda kendini tanımaktır.

İnsan sahip olduğu yetenekleri son sınırına kadar geliştirebildiği zaman kendini gerçekleştirmiş sayılır. İsteyen istediğini düşünebilir, önemli değildir, önemli olan sizin kendiniz için iyi olacağına inandığınızı yapmanızdır.

Bu süreç bitmez çünkü hangi yeteneğin sınırı neresidir, bilmek zordur. Yetenekler geliştirilebilir, böyle yapılabildiği oranda da son yoktur.

Yine de insanın doyumluğa ulaştığı bir nokta oluyor. Son yok, devam ama büyük bir doyumluk hissi de var ve bu ne büyük bir mutluluktur. Yapılması sadece ya da büyük oranda size bağlı her şeyi yapabildiğiniz, düşmanlarınızın hepsinin hakkından gelmişsiniz, üretmişsiniz ve bunlardan bazılarının kalıcılığını henüz yaşarken görebilmişsiniz...

İnsan daha ne ister dememek gerekir.

Doygunluk var ama son yoktur.

Burada esas olan pratiktir, kararlarını yapabilmektir.

Psikanalizle ancak karar alınabilir ama yapabilmek bambaşka bir şeydir.

Eski kendinden kurtulmak ancak onun yerine başkasını koyabilmekle mümkündür.

İyi bir psikolog size ancak bu konuda yol gösterebilir, karar aldırabilir, gerisi ya da yapmak size aittir.

Hayatımda hiç psikologa gitmedim, gerek de duymadım.

Barış hareketinde aylarca birlikte çalıştığımız psikolog bir kadın arkadaş vardı. Bir gün bana, “her insanda bilinçaltı vardır ama senin güçlü frenlerin var” demişti.

Haklı olabilir, bir şey demeyeceğim.